

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN02	Próteses dentais	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0860	Próteses sobre implantes	2023/2024	7.5	157	157
MP0860_12	Piases e implantes dentais para a rehabilitación protésica	2023/2024	7.5	30	30
MP0860_22	Elaboración de férulas radiolóxicas e cirúrxicas, e próteses sobre implantes	2023/2024	7.5	127	127

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	PABLO QUINTELA ALONSO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este módulo profesional contén a formación necesaria para desempeñar a función de elaboración e reparación de próteses sobre implantes, control e aseguramento da calidade, prevención, seguridade e protección.

A definición destas funcións abrangue aspectos como:

- Interpretación da prescrición facultativa.
- Preparación do equipamento, o material e o instrumental para a elaboración do produto.
- Elaboración de férulas radiolóxicas e cirúrxicas.
- Confección de próteses fixas e sobredentaduras sobre implantes.

As actividades profesionais asociadas a esta función aplícanse en:

- Laboratorio de prótese dental.
- Industrias dentais ou depósitos dentais.
- Departamentos de investigación e desenvolvemento de produtos na industria dental.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos xerais d), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), ñ) e o) do ciclo formativo, e as competencias d), e), f), g), h), i), j), k), l), m), n), o) e q).

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzar os obxectivos do módulo han versar sobre:

- Interpretación da prescrición facultativa.
- Manipulación de materiais.
- Realización de enceramento diagnóstico.
- Elaboración de férulas radiolóxicas e cirúrxicas.
- Elaboración de mesoestrutura e supraestrutura.
- Cumprimento das normas de seguridade e hixiene laboral.

O correcto desenvolvemento deste módulo esixe a disposición de medios informáticos con conexión a internet.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Anatomía implantolóxica e osteointegración		10	15
2	Tipos e compoñentes de implantes. Píares		20	15
3	Modelos, obtención		20	10
4	Férulas radiolóxicas e cirúrxicas		36	15
5	Próteses fixas implantosoportadas		35	25
6	Sobredentaduras		36	20

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Anatomía implantolóxica e osteointegración	10

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Define as características dos implantes dentais en relación coa osteointegración e os materiais utilizados na súa fabricación.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Describiuse a anatomía implantolóxica.
CA1.2 Clasificáronse os factores condicionantes da osteointegración.
CA1.3 Enumeráronse os factores (cargas) que actúan sobre os implantes.
CA1.4 Descríbironse a mecánica e a bioloxía da osteointegración.
CA1.5 Determináronse os requisitos físicos, mecánicos e químicos dos materiais dos implantes.
CA1.6 Relaciónáronse as condicións da superficie do implante cos efectos na dinámica da osteointegración.
CA1.7 Enumeráronse as características que deben cumprir as aliaxes empregadas nas próteses sobre implantes.

4.1.e) Contidos

Contidos
Características da anatomía implantolóxica.
Factores condicionantes da osteointegración.
Factores que actúan sobre os implantes.
Mecánica e bioloxía da osteointegración.
Biomateriais para implantes dentais.
Superficies dos implantes dentais (recubrimento superficial).
Aliaxes empregadas en próteses sobre implantes.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Tipos e compoñentes de implantes. Píares	20

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Caracteriza a estrutura dos compoñentes dos implantes e dos píares, en relación coa rehabilitación protésica.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Descríbóronse os tipos de implantes e os seus compoñentes.
CA2.2 Descríbóronse os tipos de píares.
CA2.3 Clasifícaróronse os tipos de próteses sobre implantes.
CA2.4 Descríbóronse as indicacións clínicas e as contraindicacións dos implantes.
CA2.5 Selecionouse o protocolo de laboratorio segundo se trate de próteses unitarias, parciais fixas ou totais sobre implantes.
CA2.6 a disposición para realizar novas técnicas e coñecer novos compoñentes.

4.2.e) Contidos

Contidos
Tipos de implantes.
Compoñentes dos implantes.
Píares: tipos.
Clasificación dos tipos de próteses sobre implantes.
Indicacións clínicas de próteses sobre implantes.
Contraindicacións absolutas e relativas de próteses sobre implantes.
Protocolo de laboratorio.
Novos compoñentes e novas técnicas en implantes.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Modelos, obtención	20

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Obtén o modelo, seleccionando os aditamentos correspondentes segundo a prescrición facultativa.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse os datos salientables para interpretar a prescrición facultativa.
CA1.2 Descríbense as características dos materiais de impresión utilizados en implantoloxía.
CA1.3 Relaciónanse os materiais de impresión utilizados coa rehabilitación implantolóxica utilizada.
CA1.4 Realízase o baleiramento de impresión para modelos de estudo e fases intermedias de laboratorio.
CA1.5 Realízase o baleiramento de impresión para modelos de traballo segundo o método clásico.
CA1.6 Realízase o baleiramento de impresión para modelos de traballo segundo o sistema de férula rixida de impresión (FRI).
CA1.7 Realízase o baleiramento de impresión para modelos de traballo segundo o método indirecto.
CA1.8 Realízase o proceso con precisión, orde e método.

4.3.e) Contidos

Contidos
Prescrición facultativa.
Características dos materiais de impresión en próteses sobre implantes.
Características da impresión para modelos de estudo e fases intermedias de laboratorio.
Compoñentes protésicos que se utilizan na toma e no baleiramento de impresión.
Impresión para modelos de traballo: método clásico, sistema de férula rixida de impresión (FRI) e método indirecto.
Criterios de calidade en cada fase do proceso.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Férulas radiolóxicas e cirúrxicas	36

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Elabora férulas radiolóxicas e cirúrxicas en relación coa prescrición facultativa.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Realizouse un enceramento diagnóstico.
CA2.2 Enumeráronse os requisitos xerais para o modelo e os requisitos de deseño na confección dunha férula radiolóxica en paciente edéntulo parcial.
CA2.3 Confeccionouse mediante aparello de estampaxe ao baleiro unha férula radiolóxica para paciente edéntulo parcial.
CA2.4 Fabricouse unha férula radiolóxica para paciente edéntulo parcial segundo o método de enceramento e acrílico.
CA2.5 Definíronse os requisitos que debe cumprir o duplicado e a prótese completa dun paciente edéntulo total.
CA2.6 Elaborouse unha férula radiolóxica mediante o duplicado da prótese nun paciente edéntulo total.
CA2.7 Confeccionouse unha férula cirúrxica a partir do enceramento diagnóstico.
CA2.8 Valorouse o deseño asistido por computador de férulas cirúrxicas.

4.4.e) Contidos

Contidos
Enceramento diagnóstico: utilidade e técnica.
Requisitos xerais para o modelo nunha férula radiolóxica.
Requisitos de deseño xerais nunha férula radiolóxica.
Confección de férula radiolóxica en edéntulo parcial.
Férula radiolóxica en edéntulo total: confección da férula radiolóxica.
Requisitos da férula cirúrxica.
Férulas para cirurxía guiada.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Próteses fixas implantosoportadas	35

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Confecciona próteses fixas implantosoportadas, para o que interpereta a prescrición facultativa.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Clasifícaronse os tipos de próteses fixas implantosoportadas.
CA3.2 Diferenciáronse as indicacións, os inconvenientes e as particularidades biomecánicas das próteses fixas implantosoportadas.
CA3.3 Confeccionouse a estrutura metálica e comprobouse se existe axuste pasivo.
CA3.4 Cortouse a supraestrutura cun disco de carborundo o máis próximo posible ao parafuso desaxustado e uníronse ambas as partes mediante soldadura.
CA3.5 Fabricouse unha chave de silicona a partir da confección dos dentes en cera.
CA3.6 Elaborouse a estrutura metálica coas dimensións e a inclinación adecuadas facilitadas pola chave de silicona.
CA3.7 Aplicáronse á estrutura metálica as capas de porcelana e realizouse a cocción no forno.
CA3.8 Acondicionouse o produto e rexistrouse segundo criterios e normativa de carácter técnico-sanitario.
CA3.9 Aplicouse a lexislación no tratamento de residuos e protección ambiental.

4.5.e) Contidos

Contidos
Clasificación.
Prescrición facultativa.
Próteses fixas aparafusadas sobre implantes.
Próteses fixas cementadas sobre implantes.
Acondicionamento do produto.
Lexislación sobre residuos e protección ambiental.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Sobredentaduras	36

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Confecciona sobredentaduras sobre implantes, en relación coa prescrición facultativa.	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse as características do traballo solicitado na receita protésica en sobredentaduras sobre implantes.
CA4.2 Describiuse o protocolo de traballo en sobredentaduras mucosoportadas e de soporte mixto.
CA4.3 Analizáronse os sistemas retentivos das sobredentaduras.
CA4.4 Elaborouse a prótese con barras, con sistema Locator ou con bólas como elementos retentivos.
CA4.5 Definiuse o axuste pasivo.
CA4.6 Defíníronse as características dos compoñentes dunha sobredentadura de soporte implantario.
CA4.7 Confeccionouse a mesoestrutura e a supraestrutura.
CA4.8 Acondicionouse o produto para proceder á súa embalaxe e á súa entrega segundo os criterios e normativa técnico-sanitaria establecida.
CA4.9 Rexistráronse os datos na documentación técnico-sanitaria.

4.6.e) Contidos

Contidos
Clasificación das sobredentaduras segundo a vía de soporte.
Tipos de sistemas retentivos: barras, Locator e bólas.
Sobredentaduras mucosoportadas e de soporte mixto.
Axuste pasivo: técnica.
Sobredentaduras implantosoportadas.
Confección.
Acondicionamento do produto.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS EXIXIBLES

A avaliación será continua durante todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe. Para poder superar o módulo, o alumnado deberá demostrar a adquisición dos contidos reflectidos nos criterios de avaliación considerados mínimos exigibles para cada una das unidades didácticas da presente programación (apartado de avaliación 4.c da presente programación). Deste xeito, búscase garantir que o alumnado acade os resultados de aprendizaxe e, polo tanto, as competencias profesionais, persoais e sociais correspondentes. A avaliación será realizada por unidades didácticas e nela se valorará se o alumnado supera os instrumentos de avaliación establecidos para os criterios de avaliación de cada unidade. Para superar unha unidade será necesario obter un mínimo dun 5 sobre 10 puntos en cada instrumento asociado.

Para cualificar ao alumnado aplicaranse os seguintes Instrumentos de Avaliación e Criterios de Cualificación:

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

- Probas escritas, que poderán constar de:

- Preguntas de desenvolvemento ou preguntas de resposta curta. Nas preguntas poderán incluírse, entre outros, imaxes, gráficos e tablas.
 - Preguntas test. As preguntas terán 4 opcións de respostas nas que só será correcta unha delas. As respostas incorrectas penalizarán/descontarán, tal e como se indicará nas instrucións de realización de cada exame (habitualmente, tres incorrectas descontarán unha correcta).
 - Preguntas de sinalar verdadeiro ou falso.
 - Traballos, proxectos e actividades dos alumnos, individualmente ou por grupos (neste último caso, a cualificación poderá facerse individualmente, atendendo a distintos criterios como a contribución de cada alumno ó traballo/actividade, exposicións de contidos, etc.). Os traballos ou actividades poderán versar, entre outros, de: comprensión e/ou resumos de artigos, temas de libros, esquemas, traballos de sínteses de contidos, resolución de casos prácticos ou problemas, etc.
 - Observacións do profesor e intercambios orais recollidos na ficha do alumno.
- Probas procedimentais

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Para poder superar o módulo, o alumnado deberá demostrar a adquisición dos contidos reflectidos nos criterios de avaliación considerados mínimos exigibles para esta programación. Como a avaliación é continua, é necesaria a asistencia regular do alumnado ás clases e demais actividades programadas para o módulo.

Para a cualificación do alumnado teranse en consideración criterios conceptuais e procedimentais, e na nota dx alumnx ponderarán os compoñentes que se relata a continuación:

A) Valoración dos contidos teóricos/conceptuais: Basearase en probas escritas que ponderan o 70% da nota final de avaliación, e nas que se verán reflectidos os correspondentes criterios de avaliación especificados para cada unidade didáctica. A avaliación deste apartado farase a partir das probas escritas teóricas (ver descripción das probas escritas no apartado de instrumentos de avaliación), o caderno de alumno, e dos traballos propostos polo profesor. No caderno do alumno e nos traballos poderá valorarse ata un máximo de 2 puntos a súa presentación (claridade expositiva, limpeza, coidado no deseño, formato, etc.) e ata 8 puntos os contidos (cantidade e calidade, creatividade e innovación, organización,

coherencia co tema da actividade proposta, entre outros).

No caso de que non haxa outros instrumentos de avaliación a proba ou probas escritas suporán o 100% da cualificación da unidade didáctica.

B) Valoración de contidos prácticos/procedementais: Ponderarán un 30% da nota final de avaliación, valorados do seguinte xeito:

- Un 20% da cualificación corresponderá ao exame práctico e/ou produto final elaborado

- Un 10% da cualificación corresponderá ao rexistro de tarefas que serán avaliadas por medio de táboas de observación e/ou listas de cotexo.

O exame práctico poderá ser substituído por simulacións. Calificaranse os contidos procedementais, tendo en conta sempre o respecto ás persoas, equipos e/ou material de clase.

No caso de que non haxa outros instrumentos de avaliación, a proba ou probas prácticas suporán o 100% da cualificación da unidade didáctica.

AVALIACIÓN TRIMESTRAL, AVALIACIÓN FINAL DO MÓDULO E INFORMACIÓN RELEVANTE ACLARATORIA:

- Para poder superar o módulo en modalidade ordinaria será imprescindible ter entregado antes da data establecida para cada avaliación, todas as tarefas puntuables realizadas durante o trimestre. A data de entrega será comunicada ó alumnado con anterioridade polo profesor. A entrega de tarefas poderá ser realizada en tempo e forma a través da aula virtual do módulo, de acordo coas instrucións facilitadas na descrición de cada tarefa. Tamén poderán realizarse tarefas e actividades na aula, individualmente ou por grupos (neste último caso, a cualificación poderá facerse individualmente, atendendo a distintos criterios como a contribución de cada alumno ó traballo/actividade, exposicións de contidos, etc.); neste caso, a entrega destas tarefas será efectuada en prazo e forma de acordo coas instrucións facilitadas na aula polo profesor (entrega en man ou entrega a través da aula virtual).

- Ó final de curso todas as tarefas avaliadas quedarán en poder do profesor. De non acadarse unha cualificación mínima de 5 sobre 10 puntos nalgún dos apartados citados, a nota da avaliación será de 4 ou inferior.

- As cualificacións obtidas en cada un dos instrumentos de avaliación empregados farán media cando a nota sexa como mínimo dun 5 (escala de cualificación de 1 a 10 puntos).

- O alumnado que teña unha ou máis partes suspensas, é dicir, que fose cualificado cunha nota do 1 ó 4 (escala de cualificación de 1 a 10 puntos), deberá realizar as correspondentes actividades e/ou exames de recuperación. Se a nota global resultante é de 5 ou superior pero x alumnx ten suspensa algunha das probas escritas ou prácticas, e/ou non realizou a entrega en tempo e forma de todas as tarefas puntuables (de entrega obligatoria), a nota trimestral será como máximo de 4 (suspenso).

- A recuperación da parte ou partes non superadas polo alumnado, levaranse a cabo nunha data posterior a entrega dos boletíns de notas de cada avaliación trimestral, quedando a criterio do profesor a posibilidade de adiantar estas datas atendendo a criterios académicos.

- No caso de suspender a recuperación, o alumnado terá a oportunidade de realizar un exame final en marzo, no que deberá de examinarse da parte ou partes pendentes (suspensas).

- Para obter a nota de cada avaliación trimestral, calcularase a media ponderada das cualificacións con decimais obtidas nas distintas unidades didácticas examinadas en dito periodo de avaliación trimestral (ver peso das distintas unidades didácticas no punto 3 da presente programación).

- A nota final do módulo será a resultante da media ponderada das notas obtidas nas distintas avaliacións trimestrais, sempre e cando estean superadas (aprobadas).

- Tanto as notas de cada avaliación trimestral como a nota final do módulo serán expresadas sen decimais, aproximando ó número enteiro máis próximo.

- A única causa pola cual o alumnado poderá facer os exames das unidades didácticas de cada avaliación despois da data oficial é unha causa inexcusable (por exemplo, enfermidade, accidente, problema familiar grave ou citación xudicial), presentando a correspondente xustificación documental.

- No caso de copia ou tentativa de copia durante a realización dunha proba, implicará un suspenso de esa proba de todo o alumnado implicado. Se durante o desenvolvemento das probas o alumnado incorrese no uso, non autorizado previamente polo profesor, de dispositivos dixitais (teléfono, auriculares, etc), ou en calquera outra circunstancia que altere o normal desenvolvemento da proba ou actividade, e/ou que comprometa a seguridade e integridade das persoas, do material e/ou do equipamento, será expulsados da aula e a proba será calificada como non superada (suspenso).

Avaliación trimestral:

Realizarase un exame por cada unha ou varias unidades didácticas, en función do tempo adicado a cada unidade. No caso de exames de mais dinha unidade didáctica, as preguntas e o contido relativo a cada unha destas unidades estarán claramente indicadas e delimitadas no mesmo, permitindo a avaliación independente de cada unidade; cada unidade didáctica integrante de dito exame, considerarase superada (aprobad) cando a nota da mesma sexa como mínimo dun 5 (escala de calificación de 1 a 10 puntos). Para aprobar a avaliación trimestral deberánse ter superados todos os exames das unidades didácticas cunha calificación mínima de 5 puntos, e entregadas en tempo e forma as tarefas propostas polo profesor. A nota da avaliación trimestral das probas escritas será a media ponderada das notas dos exames das unidades didácticas. Se a nota global resultante é de 5 puntos ou superior pero ten suspensa algunha proba escrita a nota da avaliación trimestral será como máximo de 4 (suspensa). A cualificación será un número enteiro. Se o decimal que acompaña á cualificación é inferior a 0,5 o número enteiro resultante será o inmediatamente inferior. Se o decimal que acompaña á cualificación da unidade é igual ou superior a 0,5 o número enteiro resultante será o inmediatamente superior.

Avaliación final do módulo:

Para obter a cualificación final do módulo, calcularase unha media ponderada entre as notas obtidas nas avaliacións superadas.

A única causa pola cual un alumno pode facer os exames das unidades didácticas de cada avaliación despois da data oficial é unha enfermidade ou problema familiar graves, presentando xustificación documental.

As datas de exame estableceranse de acordo co alumnado. No caso de non haber consenso será o profesor o encargado de fixar a data do exame.

Se durante o desenvolvemento das probas os alumnos incorren no uso, non autorizado previamente polo profesor, de dispositivos dixitais (teléfono, auriculares, etc), ou en calquera outra circunstancia que altere o normal desenvolvemento da proba ou actividade, e que comprometa a seguridade do grupo (particularmente no caso das probas procedimentais) serán expulsados da aula e a proba será calificada como non superada (suspensa).

- Todas as modificacións que tiveran que levarse a cabo sobre a programación elaborada inicialmente, quedarán rexistradas na plataforma no apartado de seguimento da programación e no documento de memoria do módulo que será elaborada ao finalizar o curso.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

A recuperación enténdese non só como exames ou probas de recuperación, senón como actividades de recuperación; é unha parte máis do proceso de ensinanza-aprendizaxe e iníciase en canto se detecta a deficiencia no alumnado, no seguimento da súa evolución, realizando con él/ela actividades complementarias de reforzo e apoiando e incidindo naqueles puntos nos que ten dificultades. Si, aínda así, x alumnx non supera a avaliación, programaranse actividades de recuperación que terán por obxecto orientar e redirixir a súa aprendizaxe, permitíndolle solventar as súas carencias de aprendizaxe e acadar os mínimos exixibles.

As actividades de recuperación serán semellantes ás actividades propostas nas distintas unidades, e sempre programadas cun nivel crecente de dificultade.

En canto as probas de recuperación, contéplanse dúas posibilidades:

- Recuperación de cada avaliación trimestral non superada ao remate da mesma.
- Recuperación das avaliacións trimestrais non superadas en xuño ou recuperación do módulo (para o alumnado que teña suspensas algunha das

avaliacións anteriores ou o módulo completo, e que polo tanto non accedeu á FCT ó remate da última avaliación parcial). Este alumnado disporá dun período de tempo entre os meses de abril e xuño, con actividades de recuperación dos módulos pendentes, deseñadas en base ó informe individualizado, elaborado polo equipo docente logo de realizada a última avaliación parcial. As actividades de recuperación serán semellantes ás actividades propostas nas distintas unidades, e sempre programadas cun nivel crecente de dificultade.

O alumnado que non supere a cualificación positiva (maior ou igual a 5 sobre 10 puntos) nunha unidade didáctica, deberá realizar o exame de recuperación de dita unidade didáctica. A proba de recuperación abranguerá os contidos teóricos e prácticos asociados ca unidade didáctica a recuperar. Para facer efectiva a recuperación dunha avaliación trimestral suspensa, ademais de superar (aprobar) o exame de recuperación da unidade ou unidades suspensas (para superar unha unidade didáctica pendente será necesaria a consecución dun mínimo de 5 sobre 10 puntos) o alumnado deberá entregar os traballos que tivese pendentes de entrega na correspondente avaliación trimestral seguindo as instrucións facilitadas polo profesor para a realización de cada un deles.

As actividades de recuperación deseñaranse de xeito que poidan ser realizables de forma autónoma polo alumnado e concretaranse para cada alumnx tomando como referencia os obxectivos xerais do módulo, así como os resultados de aprendizaxe e os criterios de avaliación non superados. Cada unidade didáctica vai acompañada de actividades de reforzo con cuestións, exercicios e/ou casos prácticos que abordan os contidos da mesma. Adicionalmente, o profesor estará dispoñible no horario que se habilitará durante o período de recuperación, para que o alumnado que o necesite, poida preguntar as dúbidas que se lle formulen ao repasar tanto os contidos teóricos coma prácticos.

Estas actividades consistirán no repaso e reforzo de contidos, repetición de actividades e problemas, así como resolución das posibles dúbidas que poidan xurdir entre o alumnado.

Para a avaliación se empregarán os mesmos instrumentos de avaliación utilizados ao longo do curso, é dicir, as probas descritas no apartado 5 desta programación.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

A avaliación é continua, polo tanto é necesaria a asistencia regular do alumnado. O alumnado que perda o dereito á avaliación continua por ter superado o 10% de faltas de asistencia sen xustificar e o 5% de faltas xustificadas (no ámbito laboral) en relación as sesións totais do módulo, poderá presentarse a unha proba extraordinaria de avaliación final do módulo, O profesorado poderá non permitir a realización de determinadas actividades ó alumnado con PD, se puidesen implicar algún tipo de risco para si mesmos, para o resto do grupo, o profesorado, o persoal de administración e servizos, os equipos e/ou as instalacións.

A proba extraordinaria de avaliación consistirá en dúas partes, que poderán ser convocadas en días diferentes:

- Unha proba escrita, que ponderará o 50% da nota final, sobre os contidos da totalidade de unidades didácticas do módulo.
- Unha proba práctica, que ponderará o 50% da nota final, e que versará sobre os aspectos prácticos contidos na totalidade de unidades didácticas do módulo.

Será necesario acadar un mínimo de 5 puntos sobre 10 (escada de 1 a 10 puntos) en cada unha das probas para acadar unha avaliación positiva. Cando se cumpla esta condición, calcularase a nota final da avaliación extraordinaria como a media aritmética da cualificación das dúas probas, e

exprésase sen decimais aproximando ao número enteiro máis próximo.

Temporalización da avaliación extraordinaria, no caso de que as probas se efectúen en días diferentes:

- Día 1: Proba escrita teórico-práctica. Unha proba escrita que reunirá a maior parte dos contidos e das tarefas asociadas a cada Unidade Didáctica e ás súas actividades. A proba consistirá en preguntas tipo test cunha soa resposta correcta, e/ou preguntas curtas. Na cualificación da proba, as respostas ás preguntas tipo test mal contestadas valoraranse negativamente.
- Día 2: Se se supera a anterior proba, para o que é necesario acadar unha cualificación mínima de 5 sobre 10 puntos, realizarase unha proba práctica dos contidos prácticos asociados a cada unidade didáctica.

Se durante o desenvolvemento das probas se detectase copia ou intento de copia, ou o alumnado incorrese no uso non autorizado previamente polo profesor de dispositivos dixitais (teléfono, auriculares, etc), ou en calquera outra circunstancia que altere o normal desenvolvemento da proba ou actividade, e/ou que comprometa a seguridade e integridade das persoas, do material e/ou do equipamento, o alumnado implicado será expulsado da aula e a proba será calificada como non superada (suspensa).

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Os principais indicadores do grao do cumprimento da programación serán:

- O grao de cumprimento da temporalización
- O logro dos obxectivos programados

Para a avaliación da práctica docente recabarase información a través de cuestionarios periódicos ou peticións de opinións aos alumnos nos que se solicitará valoración sobre a metodoloxía e aspectos relativos á docencia, a forma de traballo na aula e no taller, técnicas de avaliación, así como cuestións que indiquen se se acadaron os obxectivos das distintas unidades didácticas.

O seguimento da programación realizarase nesta plataforma seguindo as indicacións dadas polos organismos competentes.

No caso de modificacións na programación, xustificárase debidamente e deixarase o correspondente modelo de Seguimento da programación (MD85PRO01) anexo o acta de reunión do equipo docente ou do Departamento da familia profesional.

Ó final de curso cada docente realizará a Memoria final do módulo segundo o modelo establecido (MD85PRO01) na que se incluírán todas as propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso.

Ademais realizarase a avaliación final desta programación didáctica, na que se anotarán todas as incidencias acaecidas ao longo do mesmo. Esta avaliación será realizada en principio polo profesorado, que anotará as súas observacións nun impreso que recolla todos os apartados da mesma.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Realizarase una avaliación inicial para detectar os coñecementos previos do alumnado en relación ao módulo, así como a detección das posibles dificultades do alumnado.

Observarase ao alumnado nas primeiras semanas do curso e emitirase un informe para o titor/a.

O titor/a recabará os informes individualizados do alumnado repetidor, información de estudos académicos, ditames específicos do alumnado con calquer tipo de discapacidade, con necesidades educativas especiais e experiencia laboral previa.

Segundo o artigo 28 da Orde do 12 de Xullo de 2011, o/a titor/a levantará acta dos acordos da sesión de avaliación inicial do equipo docente, e remitirá copia á xefatura de estudos.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Para os alumnos que presenten carencias importantes na formación de base que impida conseguir un aproveitamento aceptable, facilitaranse actividades de apoio nas sesións de ensinanza-aprendizaxe.

1. Reforzar a realización de traballos que comprendan o máis esencial dos criterios de avaliación de cada unidade.
2. Propor actividades alternativas con distinto grao de dificultade para abordar aqueles contidos que sexan de dificultade para o/a alumno/a, aportando instrucións máis detalladas ou diversas.
3. Traballar con distintos agrupamentos de alumnos para favorecer a súa participación, os traballos das actividades propostas e a axuda que poidan brindar outros compañeiros/as.
4. Flexibilizar, na medida do posible, os tempos necesarios para a realización das probas.

Ademáis, levaranse a cabo as medidas aprobadas en relación co alumnado afectado, en reunións do equipo docente do curso e as aconselladas pola orientadora do centro.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Educación en valores supón ampliar o alcance da educación no eido moral e cívico para formar cidadáns responsables, con valores e sentido crítico, e non limitarse á ensinanza-aprendizaxe de conceptos, procedementos e técnicas relacionadas co módulo. Dende un punto de vista socioeducativo, os valores orientan o comportamento humano cara a transformación social e a realización da persoa. Son guías que orientan a conduta e a vida de cada individuo e grupo social.

Polo tanto, entre os principais obxectivos da práctica educativa tamén estarán:

- Educación para a igualdade: promover na aula a igualdade entre mulleres e homes, organizar os grupos de traballo en equipo mesturando ambos xéneros equitativamente, integrar ao alumnado con discapacidade e a integración do alumnado estranxeiro, a través de actividades interactivas e colaborativas, non só transmisivas, etc.
- Educación para o respecto á diversidade sociocultural, relixiosa e sexual: fomentar na aula a tolerancia e a igualdade de oportunidades con independencia da clase social, cultura, relixión ou orientación sexual.
- Educación para a convivencia: promover o respecto mutuo, a igualdade no trato e a liberdade de pensamento. Tamén se favorecerá o traballo en equipo e a solidariedade entre o alumnado.
- Educación para a saúde laboral: estimular a hixiene, hixiene postural, seguridade na aula e hábitos de vida saudable, considerando á saúde coma un valor fundamental. A saúde laboral é esencial para a prevención de riscos laborais e será traballada de xeito transversal xunto co módulo profesional de Formación e Orientación Laboral (FOL).
- Educación ambiental: promover o coidado do medio ambiente, fomentar a reciclaxe e o tratamento correcto dos residuos xerados na aula e laboratorios. 1.-Educación ambiental: xa que é fundamental fomentar o respecto ao medio ambiente e fomentar o correcto emprego dos medios dos que se dispón.

-
-Dende este módulo contamos con elementos para concienciar ao alumnado:

-Usando unha linguaxe non discriminatoria e inclusiva.

-Facendo grupos mixtos de traballo.

-Distribuindo as tarefas, roles, na mesma medida entre todo o grupo por igual.

-Fomentando a participación de cada persoa sen distincións de sexo. Igualdade de trato.

O profesor/a traballará amosando actitudes contrarias á violencia, aos estereotipos de xénero, lingüísticos, relixiosos, físicos, de clase social, e aos prexuízos, utilizando o diálogo como medio de traballo nos grupos e na clase.

Estes conceptos, así como respecto aos compañeiros, profesores, talleres, e material de traballo traballarase a través de diferentes actividades e transversalmente.

Ademáis, recoñecendo e valorando a diversidade como feito enriquecedor, aproveitaremos a realidade plural que pode existir na clase cando compartamos espazos, tempos, actividades, materiais e experiencias.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Poderán organizarse actividades complementarias de formación (ACF) que encaixen co currículo do módulo, que serán valoradas nas xuntanzas do equipo docente do ciclo.

Poderán levarse a cabo actividades extraescolares relacionadas co ciclo que teñan lugar ao longo dos dous trimestres previos a FCT. Contémplase a posibilidade de convocar ó alumnado durante o período de prácticas de FCT para a asistencia e participación en ACF de relevancia e interese para a súa formación, e que non puidesen ser programadas durante os dous primeiros trimestres.

Algúns exemplos de actividades que, de darse a oportunidade, poderían ser programadas son:

- Charlas, cursos, congresos, visitas a laboratorios, institucións ou organismos que lle permitan ó alumnado coñecer profesionais, técnicas, materiais, equipos, programas informáticos, etc., que non podan ver na aula e que supoñan un valor engadido para a súa formación profesional.

10.Outros apartados

10.1) Información ó alumnado e COVID-19

Ó comezar o curso o profesorado explicará na aula ó alumnado os contidos principais da programación didáctica do módulo. Dita programación terá inicialmente carácter provisional, e poderá sufrir modificacións ata o seu peche e aprobación, para acadar a consideración de programación definitiva do módulo. A programación definitiva estará a disposición do alumnado na aula virtual do CIFP Manuel Antonio, como documento de referencia e/ou consulta ao longo de todo o curso.

10.2) Teledocencia

A presente programación contempla como escenario posible unha eventual crise sanitaria (como a causada pola COVID-19), na que tanto a docencia como a avaliación presenciais no centro educativo puidesen quedar limitadas ou, chegados ao extremo e seguindo as directrices

oportunas das autoridades sanitarias, canceladas. Chegado o caso dun eventual confinamento que impida a presencialidade do alumnado, tanto a actividade docente como a avaliación continuarían de forma telemática, empregando os medios e as ferramentas dixitais oportunas. Os criterios de avaliación anteriormente detallados, serán igualmente válidos de producirse as devanditas circunstancias de confinamento.

De ser o caso de que a educación a distancia non permitira aplicar os instrumentos de avaliación establecidos inicialmente nesta programación, tamén se poderán facer modificacións nos instrumentos de avaliación dos diferentes CA que compoñen cada UD. Estas posibles modificacións poderían incluír a realización de probas orais ou escritas telemáticas, a través de aplicacións que permitan elaborar formularios sobre os contidos do módulo, establecendo límite de tempo e coa posibilidade de visualizar simultaneamente ao alumnado empregando os programas informáticos e as ferramentas dixitais oportunas (p.ex., ferramentas de videoconferencia, etc.).